

TOPRAK ANALİZİ İÇİN NUMUNELERİN UYGUN ALINMASI

Giriş:

Toprak analizlerinin doğru ve güvenilir olması ve alındığı araziye en iyi bir şekilde temsil edebilmesi için toprak örnekleri usulüne uygun olarak yeterli miktarda alınmalıdır.

Bitki besleme açısından toprak analizinin esası; toprakta bulunan bitki besin elementlerinin topraktan uygun şekilde ekstrakte edilmesi ve bunların daha sonra uygun kimyasal yöntemlerle doğru olarak analiz edilmesidir.

Bitkisel üretimde ürünün miktar ve kalitesi toprakta bulunan besin maddesi miktarına bağlıdır. Bunu öğrenebilmek için toprak analizlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Tarımsal Toprak Analizleri Ne İçin Yapılır?

- Toprağın besin maddesi miktarı ve bitkilere besin maddesi sağlama gücünün belirlenmesi,
- Uygulanacak gübre cins ve miktarının belirlenmesi,
- Toprakta beslenme bozukluklarının kaynağının saptanması,
- Tuzlu, sodyumlu alanların teşhisi ve ıslahı,
- Arazi etüdü, genesisi ve sınıflandırılması,
- Yetiştirilecek bitkinin çeşidi,
- Drenaj sorunu ve çözümü gibi amaçlar için topraklar analiz edilirler.

Toprak analizlerinin, arazinin tamamını ve ölçülmesini istenen derinliği temsil etmesi için düzgün alınması şarttır. Nasıl ki bir kişinin kan analiz sonuçlarına bakarak şekeri yâda kolesterolü vardır diyebilmemiz için o kişinin kanın analiz edilmesi şart ise, toprak analizi içinde analizi yapılan araziye temsil etmesi gerekir

Gelişme:

Toprakta eksikliği tespit edilen bitki besin maddelerini toprağa ilave etmek suretiyle, mümkün olduğu kadar yüksek bir bitkisel üretim ve kaliteli ürün elde etmektir.

Yüksek verim ve kalite için bitki besin elementinin tam olarak saptanması gereklidir.

Çevreyi kirletmeden, birim alandan amaçlanan verimi azaltmadan ürün kalitesini bozmadan bitki ve ürün gelişimini sağlamak ancak dengeli bir gübreleme ile mümkündür.

Bilinçli ve dengeli bir gübrelemenin ilk adımı ise toprak ve bitki analizleri ile bitkinin beslenme düzeyinin belirlenmesi ve buna göre gübreleme programları hazırlanmasıdır.

Toprak analizlerinin doğru ve güvenilir olması ve alındığı araziye en iyi bir şekilde temsil edebilmesi için toprak örnekleri usulüne uygun olarak yeterli miktarda alınmalıdır.

Aynı tarla içerisinde gerek toprağın gerekse arazinin görüntüsünde belirgin bir farklılık varsa, bu farklılıkların görüldüğü her bir alandan bağımsız toprak örneğinin alınması gereklidir.

Tarlada Nerelerden Toprak Örnekleri Alınır?

- Aslında her karış toprağın özelliği nispeten farklılık arz eder.
- Farklı arazi topraklarında farklı miktarlarda bitki besin maddesi bulunmaktadır.
- Bunun için her tarladan ayrı ayrı toprak örneği alınması gerekir.

- Aynı tarla içinde, değişik özellik gösteren kısımlar bulunabilir

Tarlada Nerelerden Toprak Örnekleri Alınır?

Örneğin;

Tarla toprağının bir kısmı açık renkli, diğer bir kısmı koyu olabilir. Bu renk farklılığı bize tarlanın bu iki kısmında organik madde, demir gibi birçok yönden farklılıklar olduğunu gösterir.

Tarlanın bir kısmı düz bir kısmı eğimli olabilir veya tarlanın bir kısmı çorak, diğer bir kısmı nispeten daha verimli olabilir.

Eğer aynı tarlanın içinde böyle farklı yerler varsa bu alanlardan da ayrı ayrı toprak örneği alınmalıdır.

Nerelerden toprak örneği alınmaz!

- Harman yeri veya hayvan yatmış yer ise,
- Önceden gübre yığılmış yer ise,
- Sap kök veya yabani otların yığın halinde yakıldığı yer ise,

- Hayvan gübresinin bulunduęu nokta ise,
- Tarlanın tümsek veya su birikmesi olan çukur noktaları ise,
- Dere, orman, su arkı ve yollara yakın arazi kısımları ise,
- Sıraya ekim yapılan ürünlerde sıra üzeri ise,
- Binalara yakın alanlar ise,
- Tarlada bulunan birkaç ağacın altından, toprak rneęi alınmamalıdır.

Toprak rneęi Nasıl Alınmalıdır?

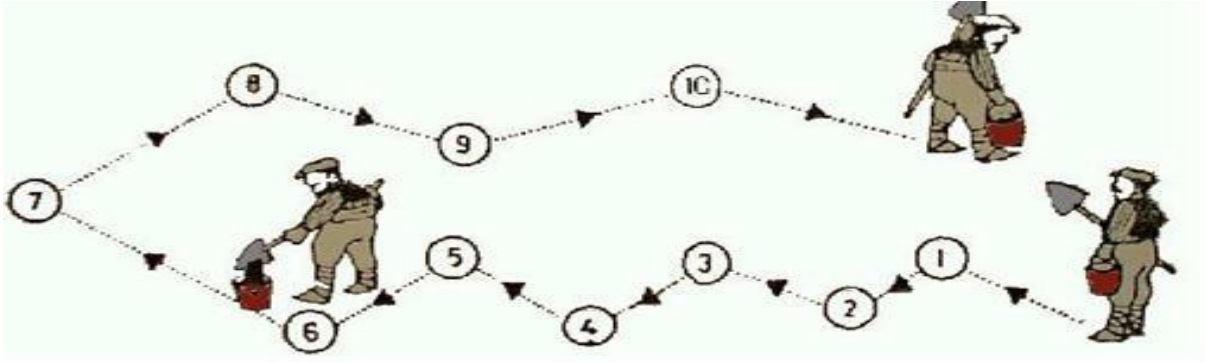
Tek yıllık bitkiler için:

- Tek yıllık bitkilerde gübreleme amacıyla toprak rneęi almak için; bir küreğe, alınan toprak rneklelerini karıştırmak için bir kaba (kova, leğen, geniş bir naylon) ve temiz bir naylon veya bez torbaya ihtiyaç vardır.
- Bu malzemeleri kullanmadan önce kreğin iyice temizlenmiş ve üzerinde başka artıkların kalmamış olması gerekir. Toprak rneklelerini içine koyup laboratuvara analize göndereceğimiz naylon veya bez torba ise en az 1 kg kadar toprak alabilecek büyüklükte olmalıdır.

Örnek alma:

- Toprak örneği almak için hazırlanan araç gereçleri alarak tarlanın başına gidilir.
- Tarlanın bir ucundan girerek öbür ucuna kadar örnekler alınarak ilerlenir.
- Tarlanın bir ucundan öbür ucuna doğru düz bir çizgi üzerinde ilerleyerek değil, zig-zaglar yaparak alınmalıdır.
- Ekim yapılacak alanın her tarafından örnek almaya dikkat edilmelidir.

- Bu şekilde tarladan alınan toprak örnekleri kovaya konarak ilerlenir ve tarlanın öbür başına çıkılır.
- Tarladan alınan ve kovaya üst üste konulan bütün toprak örnekleri iyice karıştırılır.
- Naylon veya bez torbaya en az 1 kg kadar toprak örneği konur.

Etiketleme:

Hazırlanmış ve torbalanmış olan toprak örneğinin kime ait olduğunu hangi tarladan alındığı belirlemek için yapılır.

Bunun için bir kâğıda kurşun kalemle:

- Adı Soyadı,
- Toprak örneğinin nereden alındığı (tarlanın adı veya aynı tarladaki değişik yerlerin adı),
- Alınma Tarihi,
- Mümkünse koordinatları,

- Önümüzdeki ekim döneminde bu tarlaya hangi bitkinin ekileceği,
- Geçen yıl bu tarlaya hangi bitkinin ekildiği yazılır.

Hazırlanan bu kâğıt torbanın içine konur.

Örneklerin Torbalanmasında Nelere Dikkat Edilmelidir?

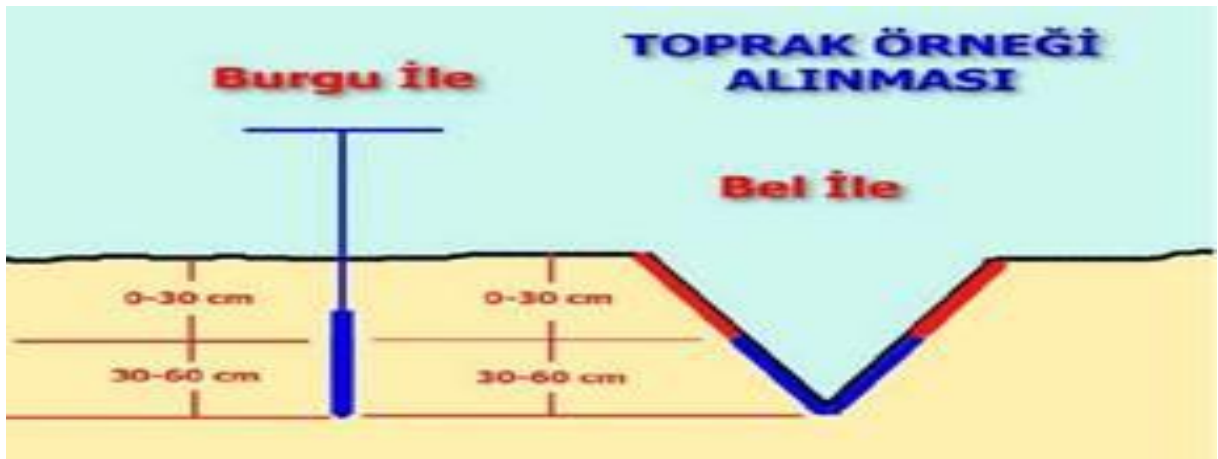
- Toprak örnekleri eğer naylon torbalara konulmuşsa naylonlar birkaç yerinden kalemle delinir.
- Böylece topraktan çıkacak nemin bu deliklerden uçması sağlanır.
- Aynı zamanda içine koyduğumuz kâğıt etiketin nem dolayısıyla parçalanması engellenmiş olur.
- Alınan toprak örnekleri uygun bir yerde, oda sıcaklığında, toz almayacak bir şekilde temiz bir yer üzerinde serilerek kurutulur.
- Özellikle gübre torbası kullanmamaya dikkat edilmelidir.

Toprak Örneklemesinde Yapılan Yanlışlıklar

Gübreleme amacıyla toprak örneği almak gübrelemenin temelidir. Bunun için dikkatli olmak gerekir. Özellikle uygulamada önemli hatalarla karşılaşılmaktadır.

❖ *Derinlik anlaşılmamakta;*

Toprak örnekleri kürekle 20 cm'e kadar olan derinlikten alınmayıp toprağın hemen yüzeyinden veya tam 20 cm derinliğinden alınmaktadır.

❖ *Alınan toprak miktarı ayarlanamamakta;*

1 kg kadar değil de 100-150 gr kadar alınmakta ve bu nedenle gönderilen toprak laboratuvarında analize yeterli olmamaktadır.

Bununla beraber tam tersi de mümkün olabilmektedir. Gelen numune yere göğe sığmayacak derecede de olabilmektedir.

❖ *Uygun ambalaj (torba) kullanılmamakta;*

Alınan toprak örnekleri uygun olmayan torbalara veya farklı kaplara konulmaktadır. En uygunsuz ancak en çok karşılaşılan gübre torbalarına örnek alınması.

❖ *Kurşun kalem kullanılmamakta;*

Etiketler kurşun kalemle yazılmayıp tükenmez kalemle yazılmakta ve naylona konup ağzı kapatılınca toprak terleme yaptığından mürekkep bulaşınca etiketteki yazılar okunmaz olmaktadır.

Topraklar naylon torbaya konulduktan sonra naylon torbalar birkaç yerinden delinmediğinden içine konan etiketler toprağın neminden dolayı naylon içerisinde ıslanarak parçalanmaktadır.

❖ *Parsel numarasının yazılmaması;*

Çiftçinin aynı mevkide birden fazla tarlası olduğunda, toprak örnekleri alındıktan sonra etikette hangi toprağın hangi tarlaya ait olduğu belirtilmemekte ve böylece laboratuvara gönderilen topraklar analizleri yapıp rapor gönderildiğinde çiftçi tarafından tarlalar karıştırılmaktadır.

Sonuç:

Toprak verimliliğinin tespiti için yapılan analiz sonucuna bağlı kalarak yapılan dengeli ve uygun gübreleme tavsiyesi ile yetiştiricilikte, ürün miktarında ve kalitesinde mutlaka bir artış olacaktır. O yüzden analizi yapılacak toprağın usulüne uygun alınması olmazsa olmazdır.

Numuneyi alacak kişi; öncelikle konun bilincinde olması şarttır. Saturasyon için 100 gram, fosfor için 5 gram, potasyum için 10 gram, organik madde ve kireç tayini için 1 gram toprakla çalışılacağı için toprağın çok dikkatli bir şekilde

alınması, etiketlenmesi ve sonrasında uygun bir numune kabında taşıyarak laboratuvara ulaştırması gerekir.

Üç farklı derinlikten (0-30 cm, 30-60 cm, 60-90 cm) aldığı numuneleri karıştırıp tek bir kaba koyup getirmemelidir.

Numune kabı olarak eski bir gübre çuvalı ya da bir un çuvalı benzeri içine koymamalıdır.

Konuyla ilgili 3121300 (Dahili:134)nolu telefondan bilgi alınabilir.